

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50. kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelj
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovci 25. julija 1882.

Št. 14.

Dr. Vošnjakov govor zastran ljudskih šol na Koroškem.

(Dalje.)

Če so take razmere v kaki deželi, kakor v Koroškej, ne more se pač trditi, kakor so storili župani, da oni, ki govorijo tu o teh razmerah, mir kalijo. Ampak, kdor take slabe razmere, o katerih da so le kjerkoli mogoče, ne bode nihče verjel ne le v Avstriji, nego tudi v Evropi ne, in katere mejijo na barbarstvo (Istina na desnici), kdor take razmere nebojazljivo odkrije, zasluži si hvalo vsakega človekoljuba. (Dobro! na desnici.) Jaz čutim se tem bolj poklicanega, ker one razmere moje sorojake zadevajo, ker 120.000 Slovencev Koroških ne zastopa ni eden poslanec v tej visoki zbornici.

Zakaj da nimajo nobenega poslanca, o tem bode gospode pogled na zemljevid in na umetno razdelitev volilnih okrajev poučil; kajti volilni okraji niso sestavljeni po narodnih mejah, ampak od juga na sever navkreber skozi deželo, tako da k enemu slovenskemu okraju pripada vselej več nemških. Vsekakor je mogoče, da v katerem volilnem okraju za državni zbor zmagaja kandidat Slovencev, in pri zadnji volitvi je res le s štirimi ali petimi glasovi propadel. Jaz se tudi nadajam, da pri prihodnji volitvi pride v državni zbor in da vam bode podal še jasnejšo podobo o razmerah na Koroškem, kakor jo morem podati jes, ki sem se deloma z očmi prepiral, deloma pa po dopisanih mi spisih podučil.

Nekaterih točk pa se ti gospodje župani prav nič niso doteknili, namreč pritožeb, katere so torej popolnoma resnične, in obsegajo težke obtožbe proti deželnemu šolskemu совету in proti vladi, da namreč v čisto slovenskih ljudskih šolah na Koroškem izmed 157 ljudskih učiteljev jih je 53, ki ne znajo prav nič slovensko. (Čujte! na desnici.) Ti poučujejo v slovenskih krajih in Slovenci se po pravici o tem pritožujejo, res da v prvej vrsti le po novinah. V listu, ki na Koroškem izhaja, najdete v prvi številki takšne pritožbe navedene, v katerih se pripoveda, da ljudska šola nima prav nikakega vspeha. Zarad tega ne napredujejo prebivalci — javno moram izreči — ne le v materijalnem, ampak tudi ne v moralnem oziru tako, kakor bi mogli pri dobri ljudske šoli. Opozoriti moram, da kuga žganjpitja, ki je že toliko ljudi umorila, prevladuje tudi na Koroškem, in da se število nezakonskih otrok množi, oboje seveda po vsem Koroškem in ne le v slovenskih krajih. Vzroke, zakaj prebivalstvo

ne napreduje tako v omiki, kakor bi se od njega pričakovalo, sem že razkazoval. Mogel bi tudi opomniti, da morda v nobeni deželi tako malo novin in knjig, bodi si nemških ali slovenskih, ne pride med ljudstvo, kakor na Koroškem. Kar se Slovencev tiče, čuditi se moramo z ozirom na šolske razmere, da sploh slovenske novine in knjige ljudstvo še zahteva in bere, ker se otroci v šoli niti materinščine ne učijo.

V Celovci je društvo, Mohorjevo imenovano, ki izdaja vsako leto pet do šest zvezkov za ljudstvo pripravnih, нравnih in verskih knjig. To društvo ima med Slovenci 25.000 do 26.000 udov, med njimi na Koroškem 2363. Društvo izdaja knjige že skozi 25 let na dan, ter ljudstvo podučuje v gospodarstvu in ga zabava z verskimi, нравnimi in kratkočasnimi spisi. Nek liberalni časnik v Celovci se spodtika nad tem, da je društvo izdalo trpljenje Jezusovo in življenje svetnikov. Slovensko ljudstvo na Koroškem je pa verno in take knjige rado bere. To društvo je spravilo že dva milijona knjig med ljudi. Tudi se je na Koroškem letos ustanovil slovenski časnik in je dobil nepričakovano veliko naročnikov. To je dokaz, da se začenja v ljudstvu vzbujati oni duh, ki kaže, da je le na podlagi materinščine mogoče si pridobiti višo omiko. Tu ne gre za narodno ščuvanje, gospoda moja, mi nočemo Koroške vznemirjati, prazna beseda vznemirjanja se je na onej (levej) strani iznašla in se je o vsakej priliki poslužujejo (veselost! na desnici); nam ni do tega. Mi hočemo le posamezniku in vsakemu narodu pomagati do njega pravice, in če vlada ne stori nobenega koraka, smo mi poslanci, to je večina visoke zbornice to storiti dolžna. (Dobro! na desnici).

Kaki glasovi se čujejo in kaka omika vlada v nekih žurnalističnih krogih na Koroškem, to kažejo pamfletistični spisi v nekem tam izhajajočem listu, v resnici surovi napadi na državne poslance in Slovence.

Navajam tu le neko zasramovalno pesem, ki je tiskana v že omenjenem listu, kteremu je ime „Freie Stimmen“. To je pol v nemščini, pol v slovenščini zložena zabavljica na narodnjake. V tej pesmi pa nahajam vendar čudovit stavek, ki dokazuje ravno nasprotno od tega, kar so gospodje dokazati hoteli. Glasj se namreč tam v tretjej kitici — prositi moram gospode, da smem to brati, pisano je v takem jeziku, da ga tudi Neslovenec more umeti (bere):

„Das Windische blos nucamo,
Wenn reden wir z ljub' mamico

Alj z očkom, bratom mit dem Knecht.

Nur da slovensko kommt uns recht."

Torej! Tu se pravi, da ljudje slovenski samo potrebujejo, kadar z ljubo mamico, z očetom, bratom, ali, kakor se zaničljivo pristavlja, s hlapcem govorijo. Kateri jezik je torej ljudski jezik? Če ljudstvo med seboj, če vsak z materjo, očetom, bratom samo slovenski govori, ali se more tu reči: ljudje ne ljubijo svojega jezika?

Da, ljubijo ga, ker je jezik, katerega govoriti so mater slišali in se učili prve svoje misli izražati. To pa, kakor se počenja zdaj s slovenskim narodnim jezikom na Koroškem, ne odjemlje ljudstvu le narodnega jezika, marveč tudi moralno čuvstvo in samostvest. (Dobro! dobro! na desnici.) To ravnanje ponižuje vsak narod, ki ljubi svoj jezik in narodnost, in žalostni zgledi surovosti so se mi poročali tudi iz Koroške, katere surovosti so si posamezni ljudje roditeljem nasproti dovolili. Meni je pravil nekdo, ki je bil sam priča pri tej dogodbi, kako je nek iz naše nove šole izišli kmečki fant svojemu očetu povedal v obraz psovko "ti slovenski bedak" (du windischer Trottel), (Čujte! čujte! na desnici), ker že zna nemški — saj vemo, kaj pomenja "nemško znati" — prav za prav nemško lomi, oče pa samo slovenski govori. Če tu, gospoda moja, ne trpi npravnstvena odgoja mladine, sodite sami iz žalostnih dogodljajev. (Istina! na desnici.)

Gospoda moja, jaz mislim, da sem vam jasno in žalibog! resnično podoba o razmerah na Koroškem podal in vse ugovore tako pojasnil, da si morete zdaj sami napraviti sodbo, ali ima interpelacija kaj neresničnega v sebi. Pravo in resnično je vse, kar sem omenil, dokaz temu oficialni akti, katere sem navel; torej morejo pač oni gospodje, kateri so na mojo prošnjo podpisali interpelacijo, biti pomirjeni, ker so resnico in nič kot resnico podpisali.

(Konec prihodnjič.)

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Volitev.) "Fr. St." naznanjajo, da je gospod Peter Lax v Reichenau-u volje prevzeti mandat za naš deželni zbor. Leta 1879 se je ta gospod silno branil iti v državni zbor, češ, da ni pripraven, ker je preveč gluha. Prisiljen je obljubil, da bode poskusil, če pojde. In glej! če ravno težko sliši, vendar gre in tako lepo gre, da ga še mika v deželni zbor. Gotovo ga bojo Nemci in nemčurji, kakor leta 1879 za državni zbor, tudi zdaj volili za deželni zbor. Bog jim ga požegnaj! Skazil ali popravil ne bode v deželnem zboru tako malo, kakor v državnem zboru: Pri glasovanju bode ustajal ali obsejal, kakor bode vidil delati liberalno, fakično stranko. Slovenci! ne mešajte se v to volitev in ne motite vode, da bojo liberalni Nemci in nemškutarji prav sami med seboj in enoglasno volili po svoji volji!

Iz Trebnega pri Belace. Prejemite dopis tudi iz nemškega Trebna. Pohvaliti moram orgelskega mojstra gosp. Colariča v Glinjah. Imenovani mojster nam je naredil za našo farno cerkev take orgle, da so vse hvale vredne na vse strani. Orgle

imajo dvanajst registrov ali spremenov, pojó prijetno in veličastno, sostavljene so v grškem slogu in hvalijo in občudujejo jih vsi strokovnjaki ali zvedeni možje. Zraven so pa narejene iz trdne in dobre robe, in, kar tudi nekaj velja, vse je čudno dober kup. Gospod mojster Colarič iz Glinjan pri Borovljah (Ferlach) v Rožnej dolini je vse hvale in priporočbe vreden.

Iz spodnjega Roža. (Bog daj norcem pamet!) Poročil sem "Miru", da je nek gospod Leitgeb napravil pod Urajnico tako žago, da kvari in moti vodo, katero pijo ljudje in živina v Št. Janžu. Da je to gola resnica, priča temu je to, da je bil kaznovan in je moral pod v žagi tako narediti, da iberje in smetje ne bode v vodo letelo. Pristavil sem dopisu tole: "Gosp. Leitgeb, — m e n d a (vielleicht?) ravno tisti, kateri je, akoravno ni župan, pomagal v Celovcu odpadlim županom znani protest zoper gosp. dr. Vošnjaka kovati — ta Leitgeb je" Ta Leitgeb je brat dotičnega in ni podpisal; torej ga tudi te besede ne tičejo. "Fr. St." pa razsajajo in divjajo, da je groza; "slovenische Verleumdungscorps", "fabrik-mässige Denunciation", "Schreien um Polizei", "in den Koth ziehen", "Geifer verspritzen", "Verdächtigung", "Aufhetzerei" itd. Cela litanijska, ki priča, kako lepa je nemška omika in olik. S takimi pisarji se ni treba dalje pečati.

Izpod Dobrača. Zadnji "Mir" poroča, da se je nek fant pri Trbižu v Žlici vtopil. Pa ne misli, dragi bravec, da se je vtopil v žlici vode, to ne; temuč v potoku, ki se Zilica imenuje, kar je spreobrnil "Nemec" v "Žlica". V resnici se tudi ta rekica, ko priteče na slovensko zemljo, sploh "Zilica" imenuje. Prav pod Dobračem, kjer čepi tudi pisavec tega, se Zilica, ki daje tudi neki vasi to ime, izliva v reko Zila. Ko sem bil še majhen fant doma in se mi še sanjalo ni, da bom kedaj pod Dobračem prebival, sem slišal prav pogostoma prigovor: "star kakor Dobrač". In res mora zelo star biti ta možaški Dobrač; je pa tudi ta velikan stare slovenske korenine: deber - dcbrava - Dobrač; kakor tudi rod slovenski pod njim prebiva: "On videl je zgodbo Slovenje otrok, — je slišal njih petje, vrisk in njih jok". Zadnje leta so hotli starca Dobrača še le prekrstiti in mu dati nemško ime "Villacher Alpe" to je: Belalaška planina. Pa to nemško ime je malo poznano, da, večidel pozabljeno. Tako gojimo v sebi tudi trdno upanje, da slovenskega naroda okrog Dobrača ne bo spodrinilo nemštvo v kljub nemčur-skemu "Schulvereinu", ki se je vgnjezdil na severni strani očaka Dobrača in je pomolil svoje nemškutarske roge zadnjobart tudi v Podkloster, pa menda ni dosti dobro opravil, kakor mu gospodje v Plajbergu tudi le hrbet obračajo. — Dobrač pa ima tudi svoje muhe. Bilo je leta 1359, 25. prosinca, ko se je, kakor je dolg, od Vetrova do Šenčurja, posul in zagril pod seboj 3 grajščine, 17 vesi in 9 cerkev, katere so po imenih še zapisane, pa kje so stale, se ne ve več. Na mestu tarne cerkve sv. Janeza, ki je stala blizu Čač in tudi bila pokopana, je dal postaviti leta 1365 Ludovik, patrijarh Oglejski, sedajno farno cerkev sv. Jurja, ali nekoliko po Zilskem zasukano Šenčur. — Zdaj pa pogledjmo še gori na Dobrač! Verh Dobrača ste dve cerkvi: slovenska in nemška,

živa podoba, kako meri stari Dobrač enake pravice enemu kakor drugemu narodu. Nemška cerkva stoji vrh Dobrača na prelepem kraju; je pa v prežalostnem stanu in že skoraj razpadla. Gospod fajmošter v Plajbergu si hvalevredno prizadevajo, popraviti prej ko mogoče zapuščeno cerkvico in zbirajo denar v ta namen, ker nima ne podružnica na Dobraču, pa tudi ne fara v Plajbergu nobenega premoženja. Že je menda blizu 1000 gold. zbranih. Pa kaj je to za ravnanje cerkve na tako visoki gori, kjer ni ne vode, ne apna, ne peska, ne lesa, kratko nobene stvari za popraviljanje potrebne in se mora vse to od daleč privvažati. Slovenci! ko romate na god sv. Jakoba od vseh strani na strmo goro, položite kak dar na altar Marijin, ali pa, če pride prepozno ta prošnja, izročite majhen dar doma svojemu dušnemu pastirju in z veseljem ga bojo poslali na pravo mesto. Stari Dobrač, kedar ga pogledamo, pa naj nas opominja, trdno stati za vero naših slovenskih očetov:

V nebesa kažejo mogočni velikani,

V nebesa vzdigajmo mi srce in oko;

Slovencem luč naj sveta vera bo.

Pa tudi trdno stojmo in se vojskujmo za pravice in čast našega naroda in maternega jezika slovenskega:

Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani,

Drugim rodom prodani!

Iz Golšovske okolice. (Hvala, komur hvala gre.) Pogledjmo nekoliko od senčne strani g. župana na Žihpoljah. V tej okolici divjad vsako leto na polji precej veliko kvari ali škode napravlja. Kdo pa pri komisiji, ki škodo pregleduje in cenuje, ima glavno besedo, je znano. Slišal sem praviti, da najemnik lova ali jage gosp. grof Goess ukazuje, naj se brez razločka vsakemu vsa škoda pošteno plača. Kako se pa gleda na ta ukaz, naj nekoliko pojasni tale prigodba: Nek kmet se je priporočal gosp. županu, naj vsaj on kot zastopnik občine ali soseske gleda na to, da se bode škoda povsod pregledala in tudi pravično cenila ali šacala. Gosp. župan je pa bil tedaj nenavadno odkritega srca in torej hitro in nekoliko nevoljno zavrne: „Ali mar misliš, da grof ima samo zato lov ali jago v najem ali v štant, da bode kaj škode plačeval“!? Po tem takem, ker gosp. Žihpolski župan Lučovnik vselej tako rad in včasih še proti teh volji le z gospôdo potegne, torej pričakujemo, da bode kmalo tudi gospod Lučovnik tako velik gospod postal. - Zopet nas je bilo nekaj skupej, pa med nami ni bilo nobenega Humčana. Le pomenkovali smo se nekoliko o Humčanih in tudi fraklali ga nismo, kakor se je nekdaj g. župan S. L. izrazil. Nekdo drugi in ne kak Humčan je pa vendar le moral fraklati in tudi gotovo biti nekoliko nafraklan, drugači bi ob času ceditve zemljišč tam doli v Humčah ne bi bili podpisali imena A. K., čeravno tega še zraven niso poklicali. Pa vendar je to silno bilo treba, da bi bil vsaj eno in drugo pojasnil, ker malo kje je zemljišče tako različne vrednosti kakor tam doli v Humčah. Tista komisija tedaj se je pa tudi še v tem pregledala, da ni zaznamovala izglednega zemljišča (Mustergrund). Ko je potem zopet došla druga ogledovalna komisija, je ta pregrešek natvezla ali vsaj hotla natveči na

roš A. K., ker je videla njegovo ime na tistih listinah zapisano, akoravno dotičnik sam še zato vedel ni. Potem takem je marsikaj prišlo v nered in Humčani so prišli k omenjenemu županu, da bi se zavoljo navpačin v ceditvi zemljišč pritožili ali reklamirali. Gosp. župan jih je pa nagovarjal, naj reklamirajo le zastran dobrih zemljiščin, ker se zastran slabih itak ne splača, ker slabe tako vedno ostanejo slabe.

Št. Jakop pri Rudi. Poleg Višanj (Wallerberg) na večerni strani stoji prav prijetno in prijazno, v Rudski občini, sv. Jakob, podfara Klosterske fare. Svet je tukaj prav lep in prijazen, pa tudi kmetovanju ročen in pripraven, vendar so kmetje že nekaj let omilovanja vredni. V vigredi mrz rad vse pridelke na polji pokvari, po letu jih toča pobije in na jesen rada slana posmudi. Pa te nesreče so tudi po drugih krajih. Tukaj je še četrti sovražnik kmetovskih pridelkov. Kar v vigredi mrz ne vzeme, kar po letu toča ne pobije, kar jesen slana ne pomori, to večidel še poškodejuje in odnesejo zajci, srne in druga divjad. Lov v tej okolici je grajščinski in občinski; pa vsega zdaj porabi grof Eggerjova grajščina. Po postavi je sicer lovski lastnik dolžen, škodo popraviti, ktero divjad napravi. Pa očitno je, da živali večidel le iz grajščinskih gozdov, posebno od Višanj dol na polje pridejo; zato je imela po pravici grajščina posestnike odškodovati. Ali od tega se malo kaj vidi in sliši, temuž odškodna se le na ubogo Rudsko občino potiskuje. Nasproti ondotni grajščinski gojzdnar (forštner) se precej sirovo obnaša in divje razsaja, ako se mu kdo zastran poškodevanja pritoži. Ta gojzdnar, bivši žandarm, je pa še včasih pregoreč in napačno ravna. Une dni se je k nekemu posestniku na dom podal in po sili konfiscirati hotel puško, s katero je hlapec divjad strašil in odpojal. — Oho! To bi bilo pa spet nekaj, ako bi posestnik svojega posestva še braniti ne smel. Dotične oblasti kličemo na pomoč, naj takim napčnim razmeram konec storijo!

Iz Švabeka. (B. Bolej †.) 20. junija t. l. je po dolgotrajnej hudej bolezni, previden s sv. zakramenti umirajočih, mirno v Gospodu zaspal Blaž Bolej po domače Hežel, še le komaj 47 let star. Bil je rajni pohlevna, dobra duša in že dalej časa priden organist naše fare. Hude bolečine je prenašal z veliko potrpeljivostjo in vdanostjo v voljo Božjo. 22. junija spremljali smo ga k večnemu počitku. Kako priljubljen je bil blagi mož, kazalo je obilno število žalujočih faranov, ki so mu zadnjo čast skazali. Ko so daleč okrog sloveči pevci Švabeške fare svojemu nepozabljivemu organistu v mili slovenščini nagrobni zapeli, in rajnega tovariši, godci iz sosedne labudske doline, na njegovi prerani gomili tužne žalostinke zagodli, se je vse v solzah topilo. Pokojnik je bil nenavadno nadarjen godec, plemenitega značaja in iskren rodoljub. Bil je tudi narodnik „Mira“ ktereja je vselej z velikim veseljem prebiral. Naj v miru počiva in večna luč naj mu sveti! — Žetev se povsodi verši; žito je sicer redko, pa hvala Bogu! čvrsto. Hude ure smo še do zdaj bili obvarovani.

Iz Ziljske doline. (Brški gojzd; žganjarija; šole; žetev.) Kakor se sliši in tudi

v časopisih bere, hočejo posestniki v Brški občini državni gojzd (Egger Reichsfurst) pridobiti. Ta gojzd je s pravicami obložen in državi nobenega dobička ne prinaša. Brjanom strune dobro pojó, in je upati, da bode sedajno ministerstvo to reč v roke vzelo in dognalo posestnikom in državni kasi na srečo in korist. Veliko polja in senožetov bi navstalo na prostoru imenovanega gojzda in država bi dobila več davkov. Zato Brjani, le potegujte se! — V več vasih Ziljske doline nekatere ženske žganje bolj znajo piti kot moštvo. Vse, kar se le pusti od hiše ločiti, prodajajo in po grlu zaženó. Oh to je nesreča in sramota. Že mladim otrokom vlija marsiktere pijanke k čaju žganje in jih tako zgodaj na dušnih močeh in telesu oslabé. — Slišati je, da so šole v Melbičah, na Brdu in v Št. Mohoru že dolgo časa zaprte. Otroci bolehajo pogostoma in vsi dobivajo tako imenovane ošpice ali risl. — V Št. Štefanu zidajo šole s tremi učilnicami. Dozdaj sta bila dva učitelja in jesen bode treba dobiti tretjega, ker ta šolska srenja šteje že blizo 250 šolarjev. Neobhodno je treba, da pride tak učitelj, kateri je tudi slovenskega jezika popolnoma zmožen. — V našem kraju je prej skorej vsak dan deževalo; kmetje so imeli travo posečeno in je niso mogli posušiti. Na planinah je živina trpela veliko mraza in tudi le malo živeža dobila, hvala Bogu, da se je vreme sprevrglo na boljše.

V Št. Miheli na Kerci. (Tatvine in nagla smrt.) Tatje so začeli svoje žalostno delo, da je strah. Pred delj časom so v Tinskej fari na Lesinjah odpeljali po noči ubogemu kajžniku edino kravo, ki je bila breja, na vrh Huma tam so jo zaklali, kožo oderli, za 12 funtov mesa odvzeli, drugo pa pustili. Nekaj dni pred sv. Petrom in Pavlom so kradli v Virnjej vesi in v Vabnjej vesi, v ravno tistej fari. Pri Kovaču so vzeli po dne 7 gld., pri Avgustinu koj potem par škornic — bila sta menda dva popotna rokodelca ta štrca. V Vabnjej vesi so po noči pri Bajdlču duri zavezali, kjer so ljudje spali, da bi ne mogli vun, pa so je vendar prepodili: le nekaj klobas so odnesli. Poskušali so tatje tudi pri Lužniku na tistej vesi. Žandarji sicer hodijo, a tatje so tako pametni, da se jim ne napovedó. Preteklega meseca je bil okraden v Št. Mihelu kajžnik Cipuž pri lepem dnevu popoldne, ko ni bilo nikogar doma, za najboljšo obleko in 5 gld. denarja, katere je imel ravno pripravljene, da bi je nesel za dolžne obresti Velikovske hranilnici. Moral je biti pobožen ta tat, ker je odnesel tudi molitvene bukvice — seveda v aržetu ukradenega jopiča; naj bi si prižebal to spoznanje, da mora nazaj dati vse, kar je ukradeno. — Na dan 28. junija je na pašnici pred Ličjo vesjo v Pokrškej fari vrgla Valentinova bolezen (božjast) delavca Adama Nepokojja tako nesrečno, da je padel z obrazom ravno v malo lužo in se utopil, ker se ni mogel obrniti. Ljudje, ki so hodili najprej mimo, so mislili, da kak pijanec leži in se delj časa niso za njega zmenili. Star je bil 45 let. „Nagle in nevidene smrti reši nas o Gospod!“

Iz Podjunske doline. (Slovenski jezik velja.) Gospod sodnik v Pliberci je dobil novega tovarša. Tudi gosp. sodnik v Železni Kapli ni hotel sprejeti v slovenskem jeziku pisane proš-

nje. Banka „Slavija“ je namreč prosila sodnijo v Kapli, naj bi izvršila neko eksekucijo. Sodnija je pa rekla, da ničesar ne stori v tej zadevi, ker v Kapli pri sodnji slovenščine ne umejo. „Slavija“ pa je pritožbo vložila pri višej sodnji v Gradci. Kaj pa se tukaj zgodi! Ta viša sodnija je vničila ne samo slovenske eksekucijske prošnje, temuč tudi celo poprejšnje postopanje, češ, da je bilo vse za nič, ker je tožba bila pisana v slovenskem jeziku. „Slavija“ je šla še višej na najvišjo sodnijo na Dunaji, ta pa je vse podrla, kar je zaukazala nadsodnija v Gradci in sodniji v Kapli zapovedala, da ima eksekucijo takoj izvršiti. Zraven je še izrekla, da slovensko pisana tožba velja in se ne sme uničiti. Glejte Slovenci! Pražakov ukaz dela čudeže in naš mili jezik dobiva čedalje večje veljavnosti in vrednosti. Gosp. sodnik v Doberlivesi znajo izvrstno slovenski, — radovedni smo, kaj bojo oni počeli, če jim dojde kaka slovenska vloga. V Velikovecu bode pa trda, ker tamošnji gosp. sodnik niso zmožni slovenskega jezika, akoravno je ves sodnijski okraj razun mesta čisto slovensk.

Iz Pliberka. (Pretep.) Pijača je že večkrat storila, da je navstal pretep in poboj, — pa še večkrat je to storila in še dela mesena poželjivost in posvetna ljubezen. Ni dolgo, kar so se blizo mesta Pliberka nekteri meščani in kmetje hudo med seboj stekli. Blizo mesta je gostilnica in kavarna, kjer je pela neka mlada tičica slovensko in nemško in vabila fante in može tako dolgo, da jih je nekaj premotila. Neko noč se jih precej naleti pod okna, čakajo in čakajo, pa ničesar ne dočakajo. Slednjič se začno med seboj prepirati in še celó pretepati; kmetje so zdržali zmagó in meščane odpodili. Sosedje hudo mrmrajo, da po noči nimajo pokoja in zdičujejo, da bi jim vsaj enkrat prišla že dolgo zaželjena in potrebna pomoč!

Iz Medgorij. (Nesreča.) Že je „Mir“ omenil, da je toča napravila veliko škodo. Pa moram našo nesrečo še enbart potožiti in povedati, kako oestro nas Bog obiskuje. Tri leta zaporedoma smo v naši okolici imeli hudo točo, pa vendar nobeno leto nam ni tako strašno pobila, kakor letos 22. junija popoldne. Na polji je vse lepo stalo in veselili smo se obilne žetve; pa človek obrača — Bog pa obrne. V nekaj minutah je bilo skorej po vsej naši občini vse potolčeno; toča je tako močno razsajala, da po nekterih njivah ne poznaš, kaj je stalo in še poseči ne moreš; moralo se je vse vkupej podorati. Res veliki reveži smo! Pa vendar na Boga moramo zaupati; še sedaj živi ravno tisti Bog, ki je s peterimi ječmenovimi kruhi in z dvema ribama v puščavi nasitil pet tisoč ljudi. Tudi naj se v svoji veri in nadlogi spominjamo tistega evangelja, ki pravi: „Ne skrbite, kaj bote jedli, kaj bote oblačili?“ Ker po tem vsem poprašujejo neverniki. Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Išcite tedaj nar poprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bode privrženo.“ Da, da! Le preradi zabimo na te besede in zatorej se tudi nad nami spolnujejo besede, ki jih je Bog Adamu, ki je grešil, v paradizu rekel: „V potu svojega obraza si boš moral kruha služiti.“

Iz spodnjega Roža. (Ni vse zlato, kar se blišči.) Nemški liberalci in s temi tudi izdajavci našega rodu noč in dan kričijo, da je Slovincem treba znati nemško, da postanejo še le potem dobri in srečni gospodarji. Posebno še povdarjajo, da je to posebno in neobhodno potrebno, ako hoče kdo se pečati s kako si bodi kupčijo. Dobro se še spominjam na besede nekega „kajžlerja“ (kakor si sam želi imenovan biti), ki je zbranim kmetom takole svojo nemškutarsko modrost prodajal: „Jes se zelo trudim in prizadevam, da bodo vaši otroci nemško znali in tako bodo po tem modrejši in srečnejši kakor ste Vi; kateri izmed njih ostanejo doma, bodo znali veliko bolje gospodariti kakor vi, drugi pa pojdejo po svetu, kam? znabiti celo v Ameriko“?! Tri sto medvedov! Juhe, hejsa! Lejte ga, to je pravi Kolumb II. ali pa je Kolumb I. od mrtvih vstal? Na Slovenskem je nemška šola tista ladja, ki pelje naše mlajše tje, kjer zorijo zlate fige. Tam v novi Ameriki rojeni otroci bodo tako brihtni, da jim ne bode več treba nemščine tako rekoč s sirovo silo v glavo ubijati, to bode menda nova nemška Amerika?! Ta mož s svojimi kokolori vidi v deveto deželo, potem naj pa „Mir“ se še kdaj držne trditi, da nekatere nemčurje včasih luna trka! Ali res le tisti dobro gospodarji in je srečen, kdor nemško zna? Znana mi je občina, ki je bila tako srečna (?), da je imela zaporedoma v nemščini tako učene župane, da so se nekteri med temi že svojega maternega jezika celo sramovali. Pa kljub temu so gospodarili rakovo pot, zato so pa v slabem spominu. Prvi je popolno obožal in kot navadni revež umrl, to je bil pravi Dijogenes II. Drugi je tako v dolgove zabredel, da je prišel na kant in so potem njegovemu sinu po dražbi vse prodali. Tretji, Velikonemec I. spravil je svoje gospodarstvo in tudi občino na rob propada, to je v tak nered, da se Bogu usmili; njegovo posestvo se je vse moralo dati v najem. Družina njegova se pa ima zahvaliti nekaterih možjakov kosmatej vesti in kakor tudi tedanjej neumnosti, ker niso mu znali tako, kakor bi bil zaslužil, ure naviti, da bi vsaj vedel, obkored da je. Štrti, Velikonemec II. imenovan, je svojo kupčijo in tudi gospodarstvo spravil čisto na pesa. Meni se zdi, da bi ne bilo prav, ako bi zabil na nekega občinskega svetovalca, ki se domišluje, da zna precej nemščino žvekati, kljub temu se pa vedno v večje dolgove pogreza, ta je pa tudi že dolgo s šesto Božjo zapovedjo navskriž, čeravno mu že starost na ramo trka, in vedno glasneje na uho šepeta: kdor z nesramnicami orje, bode z berači povlačil.

Iz Kotmarevesi. (Oklicevanje; nekaj o šoli.) Brali smo v „Miru“, da podljubelski župan, gosp. Merlin, licitacije za lovsko pravico v Plajberze še oklical ni. Naš gosp. župan, po domače Ripan, sicer oklicuje, pa čujte! čujte! nam Slovincem po nemško! Pred nekimi tedni se je oklicevalo na sejmišči, da se bode neka kmetija na Brdih in Plešivci licitando prodala. Oklicevalo se je po nemško, pa tako, da, kdor prej ni vedel, kaj da je, ni razumel besede. Okliceval je nek županov hlapec, ki nemščino komej lomi in komej brati zna. V časih oklicujejo gospod župan sami, ker Kotmirška občina nima posebnega sluga.

Tega pa ne vemo, ali se to delo opravlja zastonj, ali se zarajta kaj v občinski račun? Občinskega računa pa prosti kmet, ki ne sedi pri zeleni mizi, ne vidi nikoli. Hvalevredno in menda tudi postavno bi bilo, ko bi se občinska rajtenga, kakor v Vetrinji, tudi pri nas pribila na črno tablo. — Kaj pravite k temu? Nek posestnik, ki je vsoljan v Vetrinjsko šolo, je pri sebi imel neko ubogo, že blizo 14 let staro deklico. Prošnja, naj jo šole oprostijo, je bila spodbita. Mati te deklice se po tem preseli v Kotmirško faro in deklica stopi pri nekem posestniku, ki sedi v krajnem šolskem sovetu, v službo. In glejte! tam v Kotmarivesi deklici ni več treba v šolo hoditi. Ali so mar tam druge postave?

Iz Črne. (Slabo vreme; krčme in ženski pretep.) Slabo vreme smo imeli, ker je vsak dan deževalo od sv. Medarda do sv. Urha, in nektarebarti je tudi toča klestila, in sliši se, da je strela že hudo vdarila v nekaterih krajih, pri nas škode še ni naredila. Na Boga, ki nas je obvaroval, pa le radi pozabimo in ga le preradi žalimo. Namesti da bi šli v njegovo hišo, rajši v kako krčmo gremo, tam pijemo in pojemo na celo grlo, kolikor more. Nekateri še celo ob službi božji tam v krčmi pojejo in nespodobno govorijo. Žalibog, da krčmarji tega dovolijo; ali ni naš deželni predsednik menda drugači zaukazal? Tako gre vsa sreča pod zlo, in ves denar teče skoz grlo, doma pa soli ni in streha rebra kaže. Iz krčme domu pridši vzamejo citre in tu se spet začne nova veselica in dobra volja: Dobre volje pa mošnje kolje. — Tudi ženski spol se je sprevrgel. Sliši se, da so se neko nedeljo ženske hudo stople in to zavoljo neke reči, da bi jih moralo gotovo sram biti. Prejšnja leta kaj tacega ni bilo slišati. Več danes ne povem, drugokrat pa že več, če bode treba.

Od sv. Ane v slov. Goricah. (Toča; dvojna vrsta; sv. misijon.) V časnikih je brati, da je toča potolkla tudi našo faro in da se je tukaj začela. Naj jes pojasnim. Zadnji den meseca maja so prihruli pogubonosni oblaki od Marije Snežne in toča nam je v naši fari poškodovala le kraje Majhni Vrh, Šire in Velko, ter je potem drvila proti sv. Trojici na doleno Štajersko in potolkla lepe ljutomerske gorice. V vseh ostalih občinah sv. Ane se dokaj lepo kaže v vinogradih, in na njivah krompir in kuruza, ječmen je dozorjen in žito že tū in tam zrelo; tudi sadja je toliko, da smemo biti zadovoljni. Bog nas le zanaprej še obvaruj enako hudih ur! — Dvojna vrsta ljudi je in med prvo štejem narodnjake. Slišal sem jih več govoriti: pravično bi bilo, ako bi se po uradih poslovalo slovensko, ker nemščine ne znam, in sedaj dobim v roke od urada kako nemško pismo, ktero bi naj Bog bral in moram od Poncija do Pilata hoditi, da mi kdo raztolmači, pa vendar se še mnogemu primeri kaka zmešnjava, da mora po dvakrat v urad hoditi. Toraj hvala za enakopravnost v uradih! Kaj pa pravi narodnjak o šoli: Šola se naj prenaredi, da bodo učenci samo šest let v šolo hodili. Učni jezik naj bo slovenski, vendar nemščina se pri tem zavrgla ne bo, naj se v tretjem razredu tudi nekaj nemškega uči, in potem lahko damo otroke eno leto med Nemce služiti, in pravilno bodo znali govoriti nemško; saj Nem-

cev ne sovražimo, saj vemo, kolikor jezikov znaš toliko ljudi veljaš. Narodnjak pravi, da se naj višja nadsodnija iz Gradca v Ljubljano prestavi, da se ložej porazumimo in prihranimo dokaj tisučakov. To je hvala vredna misel vseh narodnjakov slovenskih; in v naši fari tudi nahajamo take može, ki enako mislijo in govorijo, ter so podpisali pravično terjatev Slovencev, in ti so: J. Černčec (Ledinek), A. Ornig (Kremberg), Černčec (Šitanci), A. Špindler (Zgornja Ročica), in kakor slišimo tudi M. Eferl (!) (Šire). Tem možem kliče mo navdušeni Slava! A med pšenico se nahaja tudi ljulika. Tako je tudi druga vrsta ljudi, ki ravno nasprotno mislijo in v to vrsto štejem odpadnike in izdajalce domovine. Zmagala pa bode gotovo naša pravična reč. — Imeli smo v naši bližnjavi na dveh farah sv. misijon; binkoštni praznike pri sv. Antonu, v osmini sv. Rešnjega Telesa pa pri sv. Benediktu. Obhajala sta sv. misijon č. gg. jezuita Doljak in Lempelj iz Št. Andraža na Koroškem. Vama pa č. misijonarja lepa hvala za to duhovsko dobroto! Bog Vaju spremljaj po vseh misijonskih potih. Nauke, katere sta sejala ne le faranom sv. Antonija in sv. Benedikta, ampak tudi iz sosednih far, med katerimi je tudi dopisnik, hočemo zvesto z božjo pomočjo dopolnjevati. — Vama pa č. gg. župnika se vsi zahvalimo, da sta nam to duhovno dobroto preskrbela.

Kostanjevica pri Gorici. Dan 2. julija je bil za celo frančiškansko provincijo, ki obsega primorske, kranjske, štajerske in hrvaške samostane, dan tuge in žalosti. Prenehalo je ta dan biti srce, ki ga je bila sama ljubezen in dobrot. Pokosila je nemila smrt v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici pri Gorici nepozabljivega in obče spoštovanega očeta Jerneja 75 let starega. Oče Jernej Večerina v Gorici pod imenom „pater Bartholo“ znani, rodili so se 27. januarja 1807 v Dragi pri Tersatu na Hrvaškem. V red sv. Frančiška so vstopili l. 1828, ter so bili v mašnika posvečeni l. 1831; po takem so dospeli do visoke starosti ter postali jubilatni redovne obljube in duhovne starosti. Zarad svojega čudovitega, iz glednega življenja, zarad svoje neutrudljive stanovitne delavnosti, resnične pobožnosti, ponižnosti in modrosti pri vseh opravilih so dosegli vse redovne službe in časti. Bili so rajni oče Jernej večkrat gvardijan na Kostanjevici, definitor, provincijal, general-visitator Kranjske-Hrvaške, in Češko-Moravske provincije, čez 30 let lektor sv. pisma starega zakona v bogoslovju na Kostanjevici. V svojem življenju so bili vedno moškega značaja, vedno veseli in proti vsakemu priljudni, govorili so navadno slovenski. Občno spoštovanje je šlo za njimi v grob, ker spreved je bil sijajen. Vdeležila se ga je vsa čast. goriška posvetna in redovna duhovščina, celó iz daljne Ljubljane so prišli zastopniki frančiškanskega samostana. Ako bi bilo vreme ugodno, gotovo bi ga tudi bili počastili prem. knez in nadškof dr. Andrej Gollmayer, katerih spovednik so rajni bili. Obširniši životopis pričakujemo po „Cvetju“. Njihova duša naj v Bogu mirno počiva in njihov spomin bodi blagoslovljen!

Kaj pišejo naši časniki?

„Slov. Gospodar“ razglasa vabilo k pristopu v Slovensko društvo. Podpisani so sami vrli narodnjaki in kličejo: „Zberimo se Slovenci od Mure do Save. Združimo se! Segnimo si v bratske roke narodnjaki vsakega okraja, slehernega stanu! Borimo se složno za pravice svojega naroda! Odbijajmo vzajemno sovražnike. Skrbimo združeni narodu za dušni in gmotni napredek! Držimo se gesla, po katerem naš presvitli cesar Franc Jožef I. slavno vladarijo mogočnej Avstriji: „Z združenimi močmi.“

„Slov. Narod“ poroča, da je dekanijska konferencija v Ptui enoglasno sprejela ta-le predlog: Preč. labodsko knezoškofijstvo naj blagovoljno odredi: 1. da se cerkveni ukaznik od sega dob izdaje v slovenskem jeziku; 2. imenik duhovniški lobodske vladikovine bodi počenši od prvega bodočega izdanka slovenski; 3. bogoslovna vprašanja naj se dajejo in izdelavajo v slovenščini in latinščini; 4. konferenčna vprašanja naj se stavljajo in odgovarjajo v slovenskem jeziku; 5. zaničljiv izraz „Windische Pfarre“ zamenjati se s pravilnim; 6. župne matice naj se počno še letos pisati v slovenščini in k temu naj se izrečno izjavi privoljenje knezo-vladiškega redništva; 7. v bogoslovskem semenišču mariborskem naj se od početka bodočega šolskega leta vsi predmeti, dosle v nemščini razkladani, učé v slovenskem jeziku, takisto meditacije bodite v slovenščini tolmačene; 8. naj se staroslovenščina kot posvečeni cerkveni jezik uči vsa četiri leta najmanj po dve uri na teden kot zapovedani predmet, in sicer tako, da bode poučevanje za vse bogoslovce skupno.“ — Ravno to je sklenila dekanijska konferencija v Braslovčah.

„Edinost“ v Trstu donša vsega premišljenja vredni članek o §. 19 temeljnih zakonov in kaže, katere pravice dobijo Slovenci po tem paragrafu.

„Ljudski glas“ donša sostavek o „žganzarski kugi“, ki razjeda zdravo jedro našega naroda.

Kaj dela politika.

Šole po mestih so končane, trgi in ulice prazne, gospôda išče počitka in zdravja v kopeh in po planinah, vse je bolj tiho in mrtvo: nastopila je v politiki mrtva sezona. Tudi deželni zbori na Štajerskem in Tirolskem sta končala svoje delovanje; deželni zbori unih dežel se neki snidejo prve dni meseca septembra. — Zmerni Nemci so hotli osnovati „deutsche Volkspartei“ ali nemško ljudsko stranko, in so v ta namen sklicali za 16. den julija na Dunaj občni zbor; snidlo se je blizu 1000 Dunajčanov, govorila sta slavna Nemca dr. Fischhof in Baron Walterskirchen, pa nekaj prenapetih nemških liberalcev je v dvorani tako razsajalo, da niso ničesar mogli skleniti in zbor je bil razpuščen. Tako znajo ljudje „fakcijske stranke“: imajo sladke besede na jeziku — pa so trinogi ali tirani v sreč. S takimi ljudmi ni nobene sprave; to pričajo tudi „Freie Stimmen“ v Celovcu: Mi nemški liberalci smo gospodje, vi Slovenci pa ste naši hlapci.

Vseh oči so zdaj obrnjene v Egipt, kaj da bode. Egipčani so angleškim in francoskim financijerjem dolžni, pa ne morejo več obresti plačevati. Kralj se je vojske vstrašil in obljubil plačevati, Arabi paša se je pa z armado spuntal in naznanil, da noče plačevati. Potem so začeli Angleži v mesto Aleksandrijo streljati, med tem so egipčanski vojaki in jetniki, ktere je Arabi paša iz ječ spustil, ropali in kristjane klali po mestu strašno in grozno. Vojaki in roparska druhal so se umeknili iz mesta. Sedaj uderó Angleži v mesto, podijo in lovijo roparje, gasijo ogenj in rešijo kristjane, kolikor jih je bilo še živih in poskritih. Škorej celih 8 dni je mesto gorelo, ki šteje 220.000 prebivalcev. Evropevcem je bilo ubitih 2000. Angleži so v Aleksandrijo postavili 5000 svojih vojakov, Arabi paša stoji pred mestom s 14.000 vojaki in 35 kanoni. Oklical je menda sveto vojsko zoper kristjane. Brati je bilo, da so zavoljo tega začeli muhamedanci ali turki moriti kristjane že tudi po drugih mestih. Sam večni Bog ve, kako se bode ta egipčanska štrana razmotala; morebiti da si evropejske vlade pridejo navskriž in se vneme velika vojska; tega nas Bog obvaruj!

Gospodarske stvari.

(Smrtna nevarnost vsled čebelnega pika.) Iz Prage se poroča: Kmetovalec imel je opraviti s svojim sinom pri čebelah; hotela sta izrezati nekaj nepotrebnih satov iz panjev, da bi čebele imele več prostora. Sin utaknil je košček satu v usta, naedenkrat pa je strašno zavpil, kajti v satovji zaostala čebela, katere on ni opazil, pičila ga je na jezik. Jezik je otekel hitro tako, da mu je napolnil vsa usta in da je deček komaj še dihal. Smrti po zadušenju blizo je bil mladeneč že ves višnjev po obrazu, ko je naglo poklicani zdravnik z ledom toliko potolažil oteklino, da je mogel deček zopet dihati. Tudi oča, ki je nekoliko izrezanega satovja použil, dobil je oteklino v vratu, da ni niti jesti niti piti mogel. Misli se, da je ta čebelna žela, ki so bila v satovji, požrl. Paziti je torej treba.

(Plesnjiv kruh) utegne konjem včasih močno škodovati. Dva francoska vojaška konja v Algijerskem sta snedla precej plesnjivega kruha in hudo zbolela. Eden je sicer popolnem okreval, drugi pa je ostal hromav in šepav.

Za poduk in kratek čas.

(Konec.)

Gospod Waraun je bil vedno zvest sin matere Slovenije. Od prvih težavnih dni v svojem pokli do zadnjega zdihleja je živel in delal le za mili naš narod. Podpiral je vsa domoljubna društva in časopisje. Sebičnosti in častilakomnosti ni poznal. Za časa volitev postavili smo ga vselej za volilnega moža, županstva pa ni nikdar hotel prevzeti rekoč: „Rad Vam pomagam v srenjskih zadevah, županstva pa ne prevzamem, ker bi me to v mojem poklici overalo, v katerem moram vedno biti pripravljen, da ubogim bolnikom pomagam.“ Zvolili smo ga lansko leto tudi proti njegovi volji za častnega občana in predsednika v krajni šolski svet.

Tak je bil torej vrli naš gospod Pavelj Waraun. Premeten in skušen kot zdravnik, milosrčen podpiratelj uboze ljudstva, vse skozi čist značaj, vselej trden narodnjak in zvest Avstrijan. Kako visoko spoštovan in občno priljubljen da je bil gosp. Waraun, pokazal je dolčno njegov pogreb. Kajti od blizo in daleč, iz nižjih in višjih stanov privreli so ljudje skupej skazat mu zadnjo čast. In ko so prečastiti gospod župnik zapeli „Libera“, sedež so oči ne le rahleje čutemu ženstvu, temuč tudi resnim možakom solzile. Kako bi tudi ne? Saj bodo pokopali zares vrlega, da, nenadomestljivega moža, ki je tudi solz vreden. Za njim toči solze Škocjanska fara in zdihuje po pomoči, za njim žaluje cela Dolenjska, za njim plaka mati Slovenija! Slovenski rojaki! imejte pokojnega zdravnika gospoda Pavlja Warauna v hvaležnem spominu! Zilani bodite Slovenci!

V Škocjanu na Dolenjskem.

Smešničar.

Gospod najde svojega vrtnarja široko pod drevesom ležati. „Ti si pravi lenuh, mu reče gospod, ti nisi vreden da bi te solnce obsjalo.“ — Ja gospod, zategadelj sem se ravno v senco vlegel.

Družba sv. Mohora.

Prihodnje leto dobijo čč. družniki „Cerkveno Pesmarico“. „Cecilija“ — tako bode Pesmarici ime — obsega v prvem delu po napevih in po besedah 122 izbranih pesem.

V prvem delu pesmam bodo sledile izbrane molitve: jutranje, večerne, mašne, spovedne, obhajilne itd. z navadnimi litanijami, bode Cecilija lahko pevcem in nepevcem služila kot molitvena knjiga.

Kaj je novega križem sveta?

* Sv. Medard je bil mož-beseda; deževalo je škorej celih 5 nedelj vsak drugi in tretji den. Pri košnji so kmetje s senom imeli težave, veliko sena se je čisto pokvarilo. Zdaj se je lepo vreme ustanovilo in veseli spravljajo ljudje težko snopje v svoje parne. Te dni so sejali hajdo, tako da se je za brano kadilo: Ko se za brano kadižganke vadi! - Koroško je zdaj polno tujcev, ki so zapustili mesta in se podali na kmete, da se tam otresejo in omijejo mestnega prahu; kopele so vse napolnjene. Da bi le tudi kmetje imeli svojih počitnic! - 16. julija je bila v Celovci lepa svečanost; minulo je že več kot 100 let, kar je cesar Jožef II. izdal postave, po katerih je dobil kmečki stan imenitnih polajšav. V ta stoletni spomin je kmetijska družba v Celovci na vrtu pred svojo hišo postavila prsno podobo imenovane cesarja. V nedeljo - 16. julija - se je ta spomenik slovesno odkril; snidli so se kmetje iz vseh krajev naše dežele. - Imeli bomo na Koroškem štiri volitve za deželni in eno za državni zbor. Pri enej volitvi za deželni zbor bojo tudi Slovenci volili in sicer Slovenci celovške okrajne glavarije. Kdaj bojo te volitve, se še ne ve. Slovenci le glejte, da si izberete zanesljive volilne može in

jih potem ohranite doma. Varujte se izvoliti može, ki jih že poznate, da so nemškutarji! - Na celovski realki je šolskemu letu bil konec 11., pri drugih šolah pa 15. julija. - Deželna komisija za uravnanje zemljišnega ali gruntne davka je svoje delo dokončala; reklamacij je bilo veliko in poravnalo se je marsikaj, posebno pri gojzidih in gorah. - Kmetu Kienzlnu nad Hrastovico blizu Celovca sta hiša in skedenj pogorela; živino so oteli. - V Dolini blizu Pokrč sta se dva hlapca z nekim kajžlarjem pri igri sprla; navstal je pretep, pri katerem je kajžlar hlapcu trebuh prebodel, da je kmalo po tem umrl; kajžlar pa še zdaj v svojih ranah bolen v Celovski bolnišnici leži. Oh nesrečna igra in pijača! - 17. julija je bil na Koroškem potres. Ob 1/2 9 se je po več krajih zemlja močno tresla. V rožnej dolini se je potres že prej ob 1/2 5 zjutraj čutil. - Že je minulo 200 let, kar se je napravil polk ali regiment kralj Belgiški; to 200letno spomenico bode regiment slovesno obhajal 3. avgusta 1882, v Celovcu bojo velike veselice in svečanosti.

* Po Kranjskem se je klatil kriv prerok, ki je lutrovske sv. pismo prodajal in babjo vercem prerokoval. Policija mu je pa na sled prišla, - in slepar jo je popihal - pravijo - proti Trstu. - Kranjska dežela je imela z erarjem dolgo pravdo za 92.000 gld.; dežela je zmagala. - V Senožeah je strela udarila v cerkev, ko so šolarji pri sveti maši bili. Ta strašna dogodka je pa še brez večjih nesreč prešla; v par dneh so otroci vsi spet bili zdravi, čvrsti kakor poprej. - V Ljubljani se je 17. julija trikrat čutil potres ob 1/2 4, ob 1/2 5 in 1/2 9 zjutraj. - V Št. Peterskem predmestju v Ljubljani so se vojaki in mesarski pomagaleci krvavo stepli; več jih smrtno ranjenih. - Katoliško rokodelsko društvo je imelo izlet v Škofjo Loko. Meščani so društvenike posebno prijazno sprejeli in jim postregli prav dobro. Petje, deklamacija in igra izvršile so se prav točno in vse hvalilo je izvrstni red, lepo obnašanje in izurjenost v petji in igri. - V Postojni so te dni osnovali narodnjaki kmetijsko posojilnico, kar je vse hvale ni posneme vredno.

* V Šmartnem na Pohorju na Štajerskem je strela vdarila v šolsko hišo, ubila učenika in eno žensko, drugo pa močno poškodovala. Dobro da otroci niso ravno v šoli bili. - Petek po Petrovem je strela vdarila v skedenj pri sv. Lorencu ob Dravi in sta dva skednja pogorela. - Hud vihar je drevesa tako otrešel, da je skorej vse sadje raz dreves potrgal nedoraslo in nezrelo. - Slovenci pozor! „Kmetijski prijatelj“, tako se imenuje polumesečnik, katerega bo izdajal od 16. t. m. v Celji slaboglasni dr. Glantschnigg zoper naše narodne časnike, in to s podporo vseh kosmatih nemčurjev na Slovenskem. Bolje bi ga bil krstil: „Kmetijski zapeljivec“! Vsak zavedeni Slovenec vrže to spako v ogenj. - Tudi po Štajerskem razsajajo ošpice ali bleči in so šole se morale zapreti. - Nemški in nemčurski liberalci so napovedali v Celji 16. julija „deutsche Parteitag“. Najeli so veliko slovenskih odpadnikov, kmetov in celo hlapcev, ki bi naj v Celje prišli rogovilit, pijančevati in pretepati Slovence. Visoka vlada pa je „Parteitag“ prepovedala. - Nek 6letni fant

je v Hlapnji v slov. gorica h igral z žveplenkami in skorej zažgal vse vinčarije. - V Ptuji se je zbralo 54 učenikov; izmed teh se jih je 33 oglašilo za to, naj se nauk drugega deželnega jezika povsem odstrani iz narodnih učilnic.

* V Trstu je bil za mestnega župana izvoljen, od cesarja potrjen in slovesno umeščen gosp. dr. Bazzoni. - Tržaška rastavnica je skorej pogorela. Vnele so se trske pri Milanskem pavilonu in navstal je skorej hud ogenj; pa je bil hitro pogašen. Cesarjevic Rudolf pride 10. avgusta v Trst in bode v gradu Miramare prebival.

* Na Goriškem so po več krajih sv. Cirilu in Metodu na čest napravili slovesne božje službe in zvečer „besede“ in žgali kresove. - Korun se slabo obnaša, grozdje, kjer ga ni toča pobila, dobro kaže, sena je pičlo, turšica stoji prav lepo.

Duhovniške zadeve v Kerški škofiji.

Čast. gosp. Wernig Boštj. je dobil faro Vogliče v Meljske dolini. Novomešnika č. gg. gresta za kaplana: Pirker Jan. v Sovodje in Jandl Jan. v Št. Janž pri mostiču. Fari Slov. Plajberg in Reichenfels ste razpisane do 26. avg.

Loterijni srečki

od 15. julija.

Dunaj	57	33	40	9	16
Gradec	12	80	2	75	45

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	4 89	5	—	—	4 90	4 51	4 55	5	—	—	—	—	—	—	4 44	—
Rž . . .	3 08	3 59	3	—	3 17	3 05	3 30	—	—	—	—	—	—	—	3 16	—
Ječmen . . .	2 87	3	—	—	2 80	2 80	—	—	—	—	—	—	—	—	2 75	—
Ajda . . .	2 44	2 50	2	—	2 50	2 68	—	—	—	—	—	—	—	—	2 56	—
Oves . . .	2 07	2	—	—	1 90	1 83	1 70	—	—	—	—	—	—	—	1 97	—
Proso . . .	3 05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber . . .	4 82	—	—	—	4 50	4 27	4 50	—	—	—	—	—	—	—	4 78	—
Turšica . . .	3 29	3	—	—	3	3 05	2 85	3 30	—	—	—	—	—	—	3 22	—
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Letina se je povsod dobro obnesla. Na Ogrskem so pridelali mnogo žita. Cene žita so zategadelj se nekoliko znižale. Zadnji četertek je že nova rž in pšenica na prodaj bila. Plačevalo se je za birnik ali 80 litrov rži 4 gold. 20 kr. do 4 gld. 50 kr.; pšenice nove 7 gld., stare 7 gold. 60 kr.; ovsu 3 gld. 50 kr.; turšice 5 gld. 50 kr. do 6 gold. Živinske cene se niso premenile. — Pišeta so par po 70 kr. do 1 gld.; jajec se dobi le 8 za 20 kr.; maslo po 1 gold. do 1 gld. 10 kr. kilo. Cena drv se je zopet znižala: kvadratmeter borovih velja le 70 do 75 kr., bukovih 1 gld. do 1 gld. 10 kr.